Norsk Polarinstitutt Tromsø
Framsenteret
9296 TROMSØ

Att.: Christian Lydersen

SYSSELMESTEREN PÅ SVALBARD

Vår dato:	*Vår ref:(bes oppgitt ved svar)*	*Deres dato:*
04.08.2021	21/01197-6	03.08.2021

Svar på endringssøknad - bruk av helikopter i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser på isbjørn og hval

Vi viser til søknad mottatt per e-post og datert 03.08.2021 fra Norsk Polarinstitutt ved prosjektleder Christian Lydersen. Det søkes om endringer i vilkårene for 2 ulike vedtak som begge omfatter gitte tillatelser til helikopterlandinger og lavtflyging for vitenskapelige undersøkelser knyttet til RIS-ID 2381 (forskning på isbjørn) og RIS-ID 11501 (forskning på hval) i 2021. De to aktuelle vedtakene hvor vilkårene søkes endret er som følger:

-Vedtak datert 21.05.2021, vår referanse 21/01197-2, RIS-ID 11501. I vedtaket gis Norsk Polarinstitutt ved prosjekteier Christian Lydersen på visse vilkår dispensasjon til ulike forskningsaktiviteter på Svalbard i perioden 20.08.2021 til 30.09.2021, her under inntil 20 landinger med helikopter på moderskip for å satelittmerke og ta biopsi av omsøkte hvalarter utenfor verneområdene, samt til eventuelle nødvendige landinger på moderskip og til lavtflyging med helikopter innenfor Sør-Spitsbergen, Forlandet og Nordvest-Spitsbergen nasjonalparker for samme formål. Dispensasjonene for flygingene er gitt med blant annet følgende vilkår (sitat): «*Dispensasjonene omfatter kun personer som inngår i prosjektet*».

-Vedtak datert 15.03.2021, vår referanse 17/00389-25, RIS-ID 2381. I vedtaket gis Norsk Polarinstitutt ved Jon Aars på visse vilkår dispensasjon til å gjennomføre forskningsaktiviteter og -tiltak, og overvåking av isbjørn på hele Svalbard i 2021. Dispensasjonen omfatter totalt 300 landinger og lavtflyging i verneområder. Et av vilkårene for dispensasjonen er at (sitat) «*Dispensasjonene omfatter kun personer som inngår i prosjektet*».

Søknaden

Norsk Polarinstitutt (NP) søker om endringer i vilkåret som begrenser deltakelsen på de tillatte helikopterflygingene til «*kun personer som inngår i prosjektet*». NP ønsker nå å ta med seg eksterne deltakere i tillegg til NPs egne forskere på flygingene. De eksterne deltakerne oppgis i søknaden å være deler av et BBC-team. Funksjonen til disse beskrives i søknaden å være (sitat) «*å dokumentere og formidle de vitenskapelige undersøkelsene vi utfører*». I søknaden fremholdes det at undersøkelsene i seg selv er viktige som del av overvåkingen til NP, og vil kunne øke datamengden for de ulike prosjektene signifikant. Videre sies det at (sitat) «*..den aktuelle dokumentasjonen og formidlingen vil bidra til et bedre grunnlag for forvaltningen av de studerte artene.*»

For isbjørnundersøkelsene søkes det om dispensasjon for deltakelse på helikopterflygingene for Jamie Holland (kameramann) og Aldo Kane (formidler av forskningsaktivitetene). Det opplyses i søknaden at fra denne prosjektgruppa vil Dr. Jon Aars (NP) og NPs konsulterende veterinær Dr. Rolf Arne Ølberg delta for å utføre det vitenskapelige arbeidet.

For hvalundersøkelsene søkes det om dispensasjon for deltakelse på helikopterflygingene for Jamie Holland (kameramann) og Aldo Kane (formidler av forskningsaktivitetene). Det opplyses videre i søknaden at fra denne prosjektgruppa vil Dr. Kit M. Kovacs (NP) og Dr. Christian Lydersen (NP) delta for å utføre det vitenskapelige arbeidet.

Regelverk
Vi viser til de 2 aktuelle vedtakene hva angår relevant regelverk, både innenfor og utenfor verneområder.

Sysselmesterens vurderinger
De aktuelle vilkårene for den allerede tillatte helikopterflygingen som begrenser deltakere på flyvningene til «*kun personer som inngår i prosjektet*» er gitt på bakgrunn av hjemmelsgrunnlaget for dispensasjoner. Verneforskriftene for nasjonalparker og naturreservater begrenser adgangen til å kunne gi dispensasjon fra blant annet forbud mot motorferdsel til en spesifisert liste med angitte forhold. I denne saken er det to angitte forhold som kan gi grunnlag for å vurdere dispensasjon: 1) vitenskapelige undersøkelser som ikke strider mot verneformålet, og 2) andre disposisjoner når særlige grunner foreligger, og disposisjonen ikke vil stride mot verneformålet.

Utenfor verneområdene skal det (sitat fra Svalbardmiljøloven § 84): «*…legges vekt på formålet med søknaden, hvilken risiko for miljøulemper som den omsøkte ferdsel kan ha, og målet om en begrenset motorferdsel på Svalbard*».

Formålet med de aktuelle helikopterflygingene er opplagt vitenskapelige undersøkelser. Slik vi tolker endrings-søknaden anser NP BBC-personellets planlagte filming som en viktig del av overvåkingen til NP. Videre oppfatter vi det slik at NP anser at filmingen vil kunne øke datamengden for de ulike prosjektene merkbart, og at den aktuelle dokumentasjonen og formidlingen vil bidra til et bedre grunnlag for forvaltningen av de studerte artene. Sysselmesteren vurderer ut fra dette at personellet fra BBC som søkes inkludert på flygningene kan ansees som en del av forskningsprosjektet, og at kriteriet om «vitenskapelige undersøkelser» for å kunne vurdere dispensasjon jf. verneforskriftene, er oppfylt. Deltakelsen av BBC-personellet på allerede tillatte flygninger vil slik vi vurderer det ikke endre grunnlaget for tidligere konklusjoner angående flygingenes virkning på verneformål og miljøulemper.

Vedtak om endrede vilkår
Vilkåret som lyder: «*Dispensasjonene omfatter kun personer som inngår i prosjektet*» gitt i følgende 2 vedtak endres til:

- Vedtak fattet av Sysselmesteren på Svalbard datert 21.05.2021, vår referanse 21/01197-2, RIS-ID 11501 (forskning på hval)

Endret vilkår: «Dispensasjonen omfatter følgende personer: Jamie Holland (kameramann) og Aldo Kane (formidler av forskningsaktivitetene), Dr. Kit M. Kovacs (NP) og Dr. Christian Lydersen (NP)»

- Vedtak fattet av Sysselmesteren på Svalbard datert 15.03.2021, vår referanse 17/00389-25, RIS-ID 2381 (forskning på isbjørn)

Endret vilkår: «Dispensasjonen omfatter følgende personer: Jamie Holland (kameramann) og Aldo Kane (formidler av forskningsaktivitetene), Dr. Jon Aars (NP) og NPs konsulterende veterinær Dr. Rolf Arne Ølberg.»

Endringen av vilkårene er gitt med hjemmel i lov om miljøvern på Svalbard §§ 37 og 83 annet ledd, og forskrift om nasjonalparkene og naturreservatene på Svalbard, jfr. § 11 bokstav d.

Klageadgang
Vedtaket kan i henhold til forvaltningslovens kapittel VI påklages av dere eller andre med rettslig klageinteresse. Klagen skal sendes innen 3 uker fra vedtaket er mottatt. Skriftlig klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Sysselmesteren.

Med hilsen

Kristin Heggelund
miljøvernsjef

Ingunn Løvdal
rådgiver naturforvaltning

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:
Norsk Polarinstitutt, Jon Aars
Norsk Polarinstitutt, Kit Kovacs
Norsk Polarinstitutt, Nalân Koç
Norsk Polarinstitutt Tromsø, Christian Lydersen
Miljødirektoratet